

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1.1.1 ทักษะสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติก ในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับประถมศึกษา

1.1.2 การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม สำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับประถมศึกษา

1.1.3 ผลการใช้เรื่องราวทางสังคม กับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับประถมศึกษา

1.2 ขอบเขตของการวิจัย

4.3.1 การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาทักษะสังคมที่เป็นปัญหา ดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2551 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ผู้ให้ข้อมูลเป็นครูผู้สอนนักเรียนออทิสติก ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2551 จำนวน 46 โรงเรียน ซึ่งได้จากการตอบแบบสำรวจข้อมูลนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ที่ส่งไป 1,195 โรงเรียน ตอบกลับจำนวน 797 โรงเรียน

4.3.2 การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม ดำเนินระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เมษายน 2552 กลุ่มเป้าหมายมีดังนี้

4.3.2.1 วงจรที่ 1 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป กลุ่มเป้าหมายจำนวน 13 คน ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษาจำนวน 8 คน ซึ่งสอนนักเรียนออทิสติกอย่างน้อย 3 ปี ผู้เชี่ยวชาญด้านเรื่องราวทางสังคมจำนวน 2 คนซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการดูแลนักเรียนออทิสติกมากกว่า 5 ปีและมีหรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษาจำนวน 3 คน

4.3.2.2 วงจรที่ 2 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล กลุ่มเป้าหมายจำนวน 5 คน ได้แก่ ครูที่สอนนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4 คนซึ่งเป็นครูผู้สอนนักเรียนออทิสติกเป้าหมายอย่างน้อย 1 ปี และผู้ปกครองนักเรียนเป้าหมายจำนวน 1 คน

4.3.3 การวิจัยระยะที่ 3 ผลการใช้เรื่องราวทางสังคม ดำเนินระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง กันยายน 2552 นักเรียนเป้าหมายเป็นนักเรียนออทิสติกที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 คน โดยเป็นนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นออทิสติกที่มีศักยภาพสูง ผู้ปกครองยินยอม ครูผู้สอนให้ความร่วมมือ และได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารสถานศึกษา

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 การวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสำรวจทักษะสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาครอบคลุมทักษะทางสังคม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น และด้านการเล่นและทำงาน

ร่วมกับบุคคลอื่น รวม 70 ข้อ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้สำรวจพฤติกรรมทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติก

1.3.2 การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม ประกอบด้วย 1) แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากผู้ร่วมวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้รับการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา 2) แบบบันทึกภาคสนาม ใช้บันทึกสถานการณ์ที่สังเกตเห็นและตรวจสอบปัญหา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเรื่องราวทางสังคมที่เหมาะสมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา 3) แบบตรวจสอบเรื่องราวทางสังคม เป็นแบบประเมินคุณลักษณะของเรื่องราวทางสังคม ของอัญชลี สารัตนะ (2551) 4) แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องราวทางสังคม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของแต่ละประโยคที่ใช้ในเรื่องราวทางสังคม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence: IOC และ 5) เทปบันทึกเสียง ใช้บันทึกเสียงในการสนทนากลุ่ม การสะท้อนคิดจากการปฏิบัติ

1.3.3 การวิจัยระยะที่ 3 เป็นแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม เป็นแบบสุ่มเวลา (time sampling recording) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงระหว่างผู้สังเกต 2 คน (interobserver reliability: IOR) ได้ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกตเท่ากับ 1

1.4 วิธีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาทักษะสังคมที่เป็นปัญหา ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจในโรงเรียน 1,195 แห่งในจังหวัดขอนแก่น ดำเนินระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2551 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2552 โดยขอความร่วมมือครูประจำชั้นสำรวจทักษะสังคมที่เป็นปัญหา และขอให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ และหรือโทรศัพท์แจ้งภายใน 2 สัปดาห์ ได้แบบสอบถามกลับ 797 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 66.69 และพบว่ามีนักเรียนออทิสติกใน 46 โรงเรียน เป็นจำนวน 81 คนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือค่าความถี่และร้อยละ

1.4.2 การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) ประกอบด้วย 2 วงจร ได้แก่ การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป และ การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล ซึ่งแต่ละวงจรมี 4 กิจกรรม ได้แก่ การวางแผน (planning) การปฏิบัติ (acting) การสังเกต (observing) และการสะท้อนกลับ (reflecting) ตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จนได้เรื่องราวทางสังคมที่เหมาะสมกับนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา วิเคราะห์การสนทนากลุ่ม ใช้การสรุปเนื้อหาเชิงพรรณนา วิเคราะห์แบบตรวจสอบเรื่องราวทางสังคม โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของแบบตรวจสอบ วิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องราวทางสังคม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item – objective congruence: IOC) ควบคุมคุณภาพงานวิจัย โดยการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) ข้อมูลพฤติกรรมทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ครูประจำชั้น และผู้ปกครอง และข้อมูลจากพฤติกรรมจริงของนักเรียนในเวลาและสถานที่แตกต่างกัน

1.4.3 การวิจัยระยะที่ 3 ผลการใช้เรื่องราวทางสังคม เป็นการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียวแบบหลายพฤติกรรม (single subject design across behavior) รูปแบบ ABA ดำเนินการวิจัยร่วมกับผู้ช่วยวิจัยจำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ครูประจำชั้นและครูผู้ช่วย แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะก่อนการจัดกระทำ (A1) สังเกตการปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย เพื่อให้ได้เส้นฐานของพฤติกรรม 2) ระยะการจัดกระทำ (B) อ่านเรื่องราวทางสังคมให้นักเรียนเป้าหมายฟัง โดยผู้ปกครองและครูประจำชั้น ดูแลให้อ่านเรื่องราวทางสังคมทีละเรื่องทุกวัน วันละ 2 ครั้ง อ่านเรื่องที่ 1 เข้าใจดีกว่านะ เป็นเวลา 3 สัปดาห์ เรื่องที่ 2 เติบโตเป็นเด็กดีกว่า

2 สัปดาห์ และเรื่องที่ 3 บอกกันดี ๆ ก็ได้ 2 สัปดาห์ 3) ระยะเวลาหยุดการจัดกระทำ (A2) เป็นระยะเวลาหยุดการจัดกระทำและสังเกตการปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมในสถานการณ์ที่กำหนด เพื่อสังเกตความคงอยู่ในการปฏิบัติตนแต่ละสัปดาห์จนทักษะทางสังคมของนักเรียนเป้าหมายลดลงถึงระดับเส้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาหาค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งการเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย แสดงข้อมูลด้วยตารางและกราฟ สรุปผลการวิจัยโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายในแต่ละระยะการวิจัย และการใช้วิเคราะห์ทางสายตา

1.5 ผลการวิจัย

1.5.1 การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาทักษะสังคมที่เป็นปัญหา พบว่า มีนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น ที่เข้าเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม ปีการศึกษา 2551 จำนวน 81 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 71.60 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 9.78 ปี กำลังศึกษาระดับประถมปีที่ 1-3 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 61.73 โรงเรียนที่สังกัดส่วนใหญ่คือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 57 คนคิดเป็น ร้อยละ 70.37

ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาด้านการควบคุมตนเอง พบว่า ทักษะย่อยการรอคอย พฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุดคือ พฤติกรรมการแข่งคิว / ไม่รอคอยจนกว่าจะถึงรอบของตนเอง / ไม่ทำตามลำดับขั้น คิดเป็นร้อยละ 75.31 ทักษะย่อยการปฏิบัติตามกติกาของห้องเรียน พฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุดคือ พฤติกรรมทำสิ่งที่ตนเองสนใจในขณะที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมอื่นคิดเป็นร้อยละ 76.54 ทักษะย่อยการแสดงออกทางอารมณ์โกรธ/กลัว และความรู้สึกต่าง ๆ พฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุดคือ พฤติกรรมแสดงออกโดยใช้กำลัง/ร่างกาย เช่น ตีเพื่อนเมื่อโกรธ คิดเป็นร้อยละ 74.07 ทักษะย่อยการจัดการกับความรู้สึก พฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุดคือ พฤติกรรมไม่สามารถจัดการกับความรู้สึกเบื่อหน่าย คิดเป็นร้อยละ 75.31

ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น พบว่า ทักษะย่อยการแสดงความสนใจสร้างสัมพันธภาพผู้อื่น พฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุดมี 2 พฤติกรรมคือ ไม่มองหน้าสบตาผู้อื่น และการไม่มีสัมพันธภาพกับกลุ่มเด็กวัยใกล้เคียงกันเช่นการเข้ากลุ่มเพื่อนในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.31 เท่ากัน ทักษะย่อย การสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ พฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุดคือ พฤติกรรมไม่สามารถเล่นสมมติโดยเลียนแบบกริยาอาการจริง เช่น ทำท่าทอดใจบนกระดานของเล่น คิดเป็นร้อยละ 81.48 ทักษะย่อยการเชื่อมโยงเหตุและผล พฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุดคือ ไม่สามารถเล่นสมมติเป็นเรื่องราวมีจุดเริ่มต้น การดำเนินเรื่อง และมีตอนจบ คิดเป็นร้อยละ 83.95

ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาด้านการเล่นและทำงานร่วมกับบุคคลอื่น พบว่า ทักษะย่อยการแบ่งปัน พฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุดคือ คนอื่นขอของเล่น / ของใช้ ก็ไม่ให้ คิดเป็นร้อยละ 64.20 ทักษะย่อยการเข้ากลุ่ม พฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุดคือ ไม่ยอมรับเมื่อแพ้ คิดเป็นร้อยละ 79.01 ทักษะย่อยการเล่น พฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุดคือ เล่นตามลำพังแตกต่างจากเพื่อนที่เล่นรอบ ๆ คิดเป็นร้อยละ 75.31

1.5.2 การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม

1.5.2.1 วงจรที่ 1 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป (กุมภาพันธ์-เมษายน 2552) ได้แก่

1) การวางแผน เพื่อกำหนดทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาในการเรียนร่วม ผู้วิจัยศึกษาเอกสารทางวิชาการ ร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจในการวิจัยระยะที่ 1 และคัดเลือกทักษะทางสังคมที่มีคะแนนสูงหรือเป็นปัญหามากที่สุด นำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้น ประกอบการสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัย

จำนวน 15 คน ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2552 เพื่อกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย สถานการณ์ รวมทั้งความถี่ของเหตุการณ์ทั้ง 10 ทักษะย่อย และร่วมกำหนดเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ร่วมกัน ที่สามารถใช้เรื่องราวทางสังคมในการพัฒนาทักษะทางสังคม ได้ 8 ทักษะย่อย ดังนี้ (1) การรอคอยเพื่อส่งงานในห้องเรียน (2) อ่านหนังสือในขณะที่เพื่อน ๆ ช่วยกันเก็บของ (3) ผลักเพื่อนเมื่อโกรธ (4) เบื่อหน่ายการทำงานบ้าน (5) สวัสดิ์คุณครูตอนเช้าโดยไม่มองหน้าสบตา (6) ไม่ให้เพื่อนขอยืมหุ่นยนต์ (7) ไม่ยอมรับว่าวิ่งแข่งแพ้ (ได้ที่ 2) (8) นั่งวาดรูปเมื่อเพื่อนทำกิจกรรมกลุ่ม ส่วน ทักษะการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ที่เล่นสมมติโดยเลียนแบบกริยาอาการจริง และทักษะการเชื่อมโยงเหตุและผลที่เล่นสมมติเป็นเรื่องราวมีจุดเริ่มต้น การดำเนินเรื่องและมีตอนจบ นั้น กลุ่มมีความเห็นร่วมกันว่าไม่ควรใช้เรื่องราวทางสังคมพัฒนาทักษะดังกล่าว แต่ควรพัฒนาด้วยการปฏิบัติในสถานการณ์จริง

2) การปฏิบัติ เพื่อเขียนเรื่องราวทางสังคม ตามหลักการเขียนเรื่องราวทางสังคมที่เสนอโดย Gray (2000) ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การเขียนเรื่องราวทางสังคม สำหรับพัฒนาทักษะสังคมในนักเรียนออทิสติก ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2552 โดยวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญ และนำพฤติกรรมที่เป็นปัญหา มาร่วมเขียนเรื่องราวทางสังคม สำหรับ 8 สถานการณ์ ๆ ละ 1 เรื่อง รวม 8 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่ 1 เข้าคิวคิวว่านะ เรื่องที่ 2 เก็บของเข้าที่กัน เรื่องที่ 3 น้ำใจนักกีฬา เรื่องที่ 4 ทำให้เสร็จดีกว่า เรื่องที่ 5 สบตากันก่อน เรื่องที่ 6 ของเล่นมีไว้ เรื่องที่ 7 มีแพ้-มีชนะ เรื่องที่ 8 มาทำพร้อมกัน ซึ่งการเขียนเรื่องราวทางสังคมมีหลักการเขียนคือเขียนจากมุมมองของเด็ก ประกอบด้วยประโยคชี้แนะที่บ่งบอกถึงการตอบสนองที่คาดหวังของสังคม เรื่องละ 1 ประโยค มีประโยคอื่น ๆ ได้แก่ประโยคพรรณนาที่บอกว่าเกิดอะไรที่ไหนทำไม ประโยคมุมมองที่อธิบายถึงความรู้สึกหรือปฏิกิริยาของบุคคลอื่นหรืออธิบายถึงเหตุผลของการตอบสนองนั้น ๆ และประโยคยืนยันที่บ่งบอกจุดสำคัญ อย่างละ 2-5 ประโยค รวมแล้วไม่เกิน 10 ประโยค ซึ่งช่วยสร้างความเข้าใจสถานการณ์ทางสังคมแก่นักเรียนออทิสติกได้ เน้นความกระชับ สั้น ๆ ตรงไปตรงมา มีคำว่าบางครั้งให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลง โดยส่วนใหญ่จะพบความยุ่งยากในการใช้ประโยคที่เป็นบวกซึ่งขัดกับความเคยชินที่มักใช้ประโยคปฏิเสธ ตั้งแต่ การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนประโยคชี้แนะ เช่น ในสถานการณ์การรอคอยเพื่อส่งงานในห้องเรียน ควรใช้ประโยค “ขณะที่ยืนรอ...ควรอ่านบททวนแบบฝึกหัดที่ทำไว้แล้ว” มากกว่า “ขณะที่ยืนรอ...ไม่ควรแซงคิว” ในสถานการณ์ผลักเพื่อนเมื่อโกรธควรใช้ประโยค “ดังนั้น ... ควรยอมรับถ้าเพื่อนได้เตะบอลก่อน แล้ว...จะพยายามวิ่งเร็วขึ้นเพื่อให้ได้เตะบอลด้วย” มากกว่า “ดังนั้น...ไม่ควรผลักเพื่อนเมื่อเพื่อนได้บอล” สำหรับการเขียนประโยคมุมมองก็เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เพื่อสร้างความเข้าใจสถานการณ์ทางสังคมเช่น “คนที่รออยู่แล้วไม่ต้องการให้คนอื่นมาแซงคิว ... ก็ไม่ควรแซงคิวเพราะเป็นการเสียมารยาท” ซึ่งแสดงทั้งความรู้สึกของคนอื่น และเหตุผลของพฤติกรรม เมื่อได้เรื่องราวทางสังคมที่ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเห็นว่าเหมาะสมทั้งรูปประโยค สักส่วนประโยค เนื้อหา และความยาว ของเรื่องราวทางสังคมแล้ว จากนั้น ผู้วิจัยนำเรื่องราวทางสังคมไปวาดภาพประกอบ จัดทำรูปเล่มเป็นฉบับร่าง

3) การสังเกต เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของประโยค และความถูกต้องของเรื่องราวทางสังคม ประชุมสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัย 15 คน ในวันที่ 18 เมษายน 2552 เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ของเรื่องราวทางสังคมฉบับร่างที่มีเนื้อหาและรูปภาพประกอบ พร้อมกับให้ข้อมูลในการปรับปรุงและร่วมกันแก้ไขเรื่องราวให้เหมาะสม ตามเกณฑ์การตรวจสอบ โดยใช้แบบตรวจสอบเรื่องราวทางสังคมของอัญชลี สารรัตน์ (2551) ซึ่งมีแก้ไขในประเด็น การมีภาษาที่เหมาะสม และไม่ทำให้ตีความผิด เช่น

“คนส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่น ๆ” แก้ไขเป็น “เด็กส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนคนอื่น ๆ” “เวลาเย็นหลังเลิกเรียน...ชอบเล่นอะไรหลายอย่างที่สนาม” แก้ไขเป็น “เวลาเย็นหลังเลิกเรียน...ชอบเล่นฟุตบอลที่สนาม” สำหรับภาพประกอบเรื่องที่ทำให้เข้าใจง่าย มีการปรับปรุงด้านการแสดงสีหน้าที่ชัดเจนมากกว่าปกติ เช่น “ดีใจ” ให้เน้นใบหน้าที่ยิ้มปากกว้าง “หงุดหงิด” ให้เพิ่มคว้นไฟ หรือเส้นสายที่แสดงความรู้สึกขุ่นเคือง ส่วนกิริยาอาการ “การแฉงคิ้ว” ให้เน้นการขยับแขนขาออกจากแถวมากกว่าปกติ และให้เพิ่มกล่องคำพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น “ไปเตะบอลกันเถอะ” “ไม่ชอบเล่น” “อยากให้เดินที่หลัง” สำหรับรูปเล่ม ควบคุมขนาดลงเป็นขนาดเอสี่ แบ่งครึ่ง เพื่อให้สามารถพกพาสะดวก เปิดอ่านได้ง่าย

4) การสะท้อนกลับ เพื่อปรับปรุงเรื่องราวทางสังคม นำผลการตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนเรื่องราวทางสังคม มาวิเคราะห์ สรุปข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่ม ปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความเห็นว่า การเขียนเรื่องราวทางสังคมมีข้อยุ่งยากตรงการใช้ข้อความทางบวก และมีประโยชน์ซ้ำซ้อน จะทำให้นักเรียนออกทัศนคติเข้าใจสถานการณ์ทางสังคม เป็นวิธีการผู้ดูแลสามารถทำได้เอง และเป็นวิธีที่คนอื่นทำได้ไม่ดีเท่าผู้ปกครองใกล้ชิด และการมีเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไปจะเป็นแนวทางการสร้างเรื่องราวทางสังคมเรื่องอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น

1.5.2.2 วงจรที่ 2 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล (เมษายน-พฤษภาคม 2552)

1) การวางแผน เพื่อกำหนดนักเรียนเป้าหมายและทักษะสังคมที่เป็นปัญหาในการเรียนร่วมสำหรับสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล เลือกนักเรียนออกทัศนคติเป้าหมาย จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นนักเรียนเพศชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น แล้วสังเกตการปฏิบัติทักษะทางสังคมของนักเรียน สนทนากลุ่มครู และผู้ปกครอง ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2552 และร่วมกันกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายของนักเรียน ซึ่งมีพฤติกรรมทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาคือ 1) ทักษะการรอคอย พบว่ามีการแฉงคิ้วส่งงานในห้องเรียนทุกวิชา 2) ทักษะการปฏิบัติตามกติกาของห้องเรียน พบว่า มีการเดินออกนอกแถว เมื่อมีการเข้าแถวเดินไปสถานที่ต่าง ๆ เช่น เปลี่ยนห้องเรียน/ไปโรงอาหาร 3) ทักษะการแสดงออกทางอารมณ์ พบว่ามีการตีเพื่อน เมื่อเพื่อนทำไม่ถูกใจหรือไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เช่น เพื่อนมาชักชวนไปเล่น / เพื่อนออกเดินไปก่อน / เพื่อนส่งของเช่นซองหรือหนังสือให้คนอื่นก่อน

2) การปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงเรื่องราวทางสังคมให้เหมาะสมกับนักเรียนเป้าหมาย โดยเลือกเรื่องราวทางสังคมที่สร้างไว้จากวงจรที่ 1 (ฉบับทั่วไป) และเขียนเพิ่มเติมโดยการสนทนากลุ่มวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ร่วมกันปรับภาษาให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนเป้าหมายโดยใช้ชื่อเล่นของนักเรียนเป้าหมาย ปรับรูปภาพประกอบให้เป็นเด็กชายใส่แว่นตา และขยายตัวหนังสือใหญ่ขึ้นเนื่องจากนักเรียนเป้าหมายสายตาสั้น แล้วนำไปทำรูปเล่มขนาดเอสี่แบ่งครึ่ง พิมพ์สีสวยงาม เหมาะสมกับความสามารถในการอ่าน และดึงดูดความสนใจนักเรียนเป้าหมายให้อยากอ่านและใช้

3) การสังเกต เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเรื่องราวทางสังคม ผู้วิจัยนำเรื่องราวทางสังคมที่ปรับปรุงแล้ว มาตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าดัชนีความสอดคล้องตามสูตร IOC พบว่าได้ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 0.6-1.00 ได้คัดเลือกไว้ใช้ทุกประโยค อย่างไรก็ตามผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแต่ละประโยคจนได้เรื่องราวทางสังคม โดยมีประเด็นดังนี้ 1) การใช้คำว่า “นักเรียนที่ดี ต้องรอส่งครูตามลำดับก่อนหลัง” คำว่านักเรียนที่ดี อาจทำให้นักเรียนออกทัศนคติไม่เข้าใจหรือไม่ไข่มุมมอง

ของนักเรียนออกทิสติกควรใช้คำว่า “นักเรียนที่น่ารัก ต้องรอส่งงานครูตามลำดับก่อนหลัง” 2) ควรระบุให้ชัดเจน เช่น “ไม่ควรแข่งคิวคนอื่น” ควรใช้คำว่า “ไม่ควรแข่งคิวเพื่อน” หรือ “...ได้เดินก่อนใคร” ควรใช้คำว่า “...ได้เดินก่อนเพื่อน” หรือ “คนที่ไม่พอใจ ควรจะพูดบอกไปเลยว่า” ควรใช้คำว่า “คนที่ไม่พอใจ ควรจะพูดบอกเพื่อนให้ เขารู้ว่า” ผู้วิจัยแก้ไขประเด็นต่าง ๆ ร่วมกับครูและผู้ปกครองจนครบถ้วน สรุปเรื่องราวทางสังคมสำหรับนักเรียนออกทิสติกเป้าหมายมีจำนวน 3 เรื่อง ในวันที่ 12 มิถุนายน 2552 จากนั้น ครูประจำชั้นนำเรื่องราวทางสังคมที่ปรับปรุง ไปทดลองอ่านกับนักเรียนออกทิสติกในวันที่ 17-19 มิถุนายน 2552 วันละ 1 เรื่อง เพื่อตรวจสอบเนื้อหา รูปภาพ และวิธีการนำไปใช้ พบว่าไม่มีรายการปรับปรุงแก้ไข สามารถนำไปใช้ได้ดี จึงดูนักเรียนออกทิสติกสนใจอ่านจนจบ

4) การสะท้อนกลับ เพื่อปรับปรุงเรื่องราวทางสังคม โดยสรุปข้อมูลที่ได้จากการความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และประชุมร่วมกับครูประจำชั้นและผู้ปกครองเพื่อให้ข้อคิดเห็นสำหรับปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้ปกครองรู้สึกว่าเป็นเรื่องน่าสนใจอยากนำไปใช้ ครูประจำชั้นเห็นว่าควรเพิ่มเติมลักษณะของรูปเล่มให้น่าใช้ ทนทาน โดยใช้กระดาษที่มีความหนาขึ้น เช่น กระดาษวาดเขียนในการจัดทำเป็นเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคลเพื่อนำไปใช้กับนักเรียนเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 3

1.5.3 การวิจัยระยะที่ 3 ผลการใช้เรื่องราวทางสังคม (มิถุนายน ถึง กันยายน 2552)

ผลการวิจัยพบว่า

1.5.3.1 ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาด้านการควบคุมตนเอง คือ มีการแข่งคิวส่งงาน

ระยะพื้นฐาน (A1) : มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67

ระยะการจัดกระทำ (B) : มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.71

ระยะหยุดการจัดกระทำ (A2): มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.00

1.5.3.2 ทักษะการปฏิบัติตามกติกาของห้องเรียน คือ มีการเดินออกนอกแถว

ระยะพื้นฐาน (A1) : มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10

ระยะการจัดกระทำ (B) : มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.30

ระยะหยุดการจัดกระทำ (A2): มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.20

1.5.3.3 ทักษะการแสดงออกทางอารมณ์ คือมีการตีเพื่อน

ระยะพื้นฐาน (A1) : มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.87

ระยะการจัดกระทำ (B) : มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.10

ระยะหยุดการจัดกระทำ (A2): มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.00

จากการสังเกต ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาด้านต่าง ๆ พบว่า

1) ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาด้านการควบคุมตนเอง คือ มีการแข่งคิวส่งงานในห้องเรียน พบว่า ระยะพื้นฐาน (6-31 กรกฎาคม 2552) เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายชั่วโมงเสร็จใน 5 วิชานี้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ คัดศัพท์ (เรียนทุกวัน) สังคมศึกษา(เรียนวันจันทร์ และพฤหัสบดี) การงานอาชีพ (เรียนวันพฤหัสบดี และวันศุกร์) แม้จะมีเพื่อนยื่นแถวรอส่งงานกับครูอยู่ก่อนแล้ว นักเรียนจะวิ่งไปอยู่หัวแถวใกล้ครูมากที่สุดแล้วส่งงานให้ครูทันที ส่วนในวิชาคณิตศาสตร์ที่ครูให้ส่งงานโดยวางสมุดไว้ที่โต๊ะ โดยคนที่มาก่อนวางข้างล่างคนต่อมาวางข้างบน นักเรียนจะวิ่งมาส่งโดยสอดสมุดตนเองไว้ล่างสุด เมื่อครูบอกให้ส่งตามลำดับ นักเรียนจะขอดูงานของเพื่อนคนที่มาก่อนเพื่อหาข้อที่ผิดแล้วบอกว่าผิดให้กลับไปแก้ไขที่โต๊ะก่อน นักเรียนจะ

แสดงอาการเหมือนไม่ได้ยินที่ครูหรือเพื่อนบอกให้ส่งตามลำดับ จะเบียดเพื่อนหรือพยายามสอศตมุดไว้ล่างสุด
 ระยะเวลาจัดกระทำ (3-21 สิงหาคม 2552) คืออ่านเรื่องราวทางสังคม “เข้าคิวดีกว่านะ” โดยผู้ปกครองดูแลให้อ่าน
 ที่บ้านตอนเช้าก่อนมาโรงเรียน ครูประจำชั้นดูแลให้อ่านก่อนเข้าเรียนวิชาแรก (หลังจากเข้าแถว) และเวลาพัก
 กลางวัน โดยนักเรียนเข้าใจกติกาว่ามาก่อนได้ส่งก่อน และเข้าใจความหมายของการ “เข้าคิว” ระยะแรกนักเรียน
 จะมาขึ้นใกล้ๆ โต๊ะครูเพื่อส่งงานก่อน แล้วพูดลอยๆ คล้ายกับถามครูว่า เข้าคิวดีกว่านะ แล้วจึงไปต่อแถว เมื่อ
 จัดกระทำได้สองสัปดาห์ และนักเรียนสามารถเข้าคิวส่งงาน ได้ และเข้าคิวส่งงานทุกครั้งในสัปดาห์ที่สามจึง
 หยุดการจัดกระทำ และสังเกตพฤติกรรมต่ออีกสองสัปดาห์ (24 สิงหาคม -4 กันยายน 2552) ปัญหาที่พบคือ
 นักเรียนจะพยายามตรวจสอบงานของเพื่อนที่มาก่อน ถ้าพบว่ามีข้อผิดพลาดจะไม่ยอมให้เพื่อนส่งก่อน ครูต้องบอกว่า
 ครูจะตรวจเองจึงยอม

2) ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาด้านการปฏิบัติตามกติกาของห้องเรียน พบว่า มีการเดินออก
 นอกแถว เมื่อมีการเข้าแถวเดินไปสถานที่ต่าง ๆ เช่น เปลี่ยนห้องเรียน/ไปโรงอาหาร ระยะเส้นฐาน (6 กรกฎาคม
 - 21 สิงหาคม 2552) นักเรียนไม่เข้าใจว่าการเดินไปสถานที่แห่งใหม่ต้องเข้าแถวหน้าห้องก่อนแล้วเดินเป็นแถวมี
 ระเบียบ นักเรียนจะรีบวิ่งจากที่นั่งออกไปนั่งรอที่ปลายทางก่อน โดยไม่สนใจจะเข้าแถวหน้าห้องหรือการเดิน
 เป็นแถวของเพื่อน ๆ ระยะเวลาจัดกระทำ (24 สิงหาคม -4 กันยายน 2552) ระยะหยุดการจัดกระทำ (7-18
 กันยายน 2552) นักเรียนเข้าใจกติกาของห้องเข้า สามารถเข้าแถวกับเพื่อน เดินเป็นแถวแต่ต้องอยู่หัวแถว แต่
 บางครั้งที่แถวเดินช้า นักเรียนจะไม่รอทำให้แถวขาดตอน

3) ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาด้านการแสดงออกทางอารมณ์ พบว่ามีการตีเพื่อน เมื่อเพื่อน
 ทำไม่ถูกใจหรือไม่เป็นไปตามที่คาดหมาย ระยะเส้นฐาน (6 กรกฎาคม - 4 กันยายน 2552) พบว่า นักเรียนจะตี/
 ผลัก/คว้า อย่างเร็วและแรง เมื่อเวลาเพื่อนมาเข้าชั้นขึ้นไปเล่น หรือเมื่อเพื่อนเดินไปข้างหน้าก่อนจะคว้าคอเสื้อ/
 แก้มเพื่อนไว้แล้ววิ่งแข่งหน้า หรือเมื่อเพื่อนส่งข้อ/หนังสือให้คนอื่นก่อนตนเองจะคว้ามาอย่างแรงและเร็ว
 ระยะเวลาจัดกระทำ (7-18 กันยายน 2552) และระยะหยุดการจัดกระทำ (21-25 กันยายน 2552) นักเรียนเข้าใจว่า
 เพื่อนอยากเล่นด้วย และสามารถสื่อสาร โดยการพูดมากขึ้น เมื่อมีเหตุการณ์จะจับมือผลักออกเบา ๆ และบอก
 เพื่อนว่า “ไม่เล่น / อย่าเดินก่อน / เามาของ..(ก)..”

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1.1 จากผลการวิจัยระยะที่ 2 ที่ได้เรื่องราวทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา
 ฉบับทั่วไป ดังนั้น ผู้ปกครอง ครู หรือนักวิชาชีพต่าง ๆ สามารถนำเรื่องราวทางสังคมดังกล่าว ใช้เป็นแนวทาง
 ปรับปรุง ให้มีลักษณะจำเพาะขึ้น และประยุกต์ใช้กับนักเรียนออทิสติกที่อยู่ในความดูแลได้

2.1.2 จากผลการวิจัยระยะที่ 3 ที่พบว่า แม้นักเรียนเป้าหมายสามารถเข้าคิวส่งงานทุกครั้งใน
 สัปดาห์ที่สองของการจัดกระทำ และพฤติกรรมยังคงอยู่หลังการจัดกระทำสองสัปดาห์แต่ยังพบปัญหาคือ
 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจะพยายามตรวจสอบงานของเพื่อนที่มาก่อน ถ้าพบว่ามีข้อผิดพลาดจะไม่ยอมให้เพื่อนส่งก่อน
 ครูต้องบอกว่าครูจะตรวจเองจึงยอม ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยต่อเนื่องในพฤติกรรมทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา
 ดังกล่าว

2.1.3 นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มเป้าหมายอื่น เช่น นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม เป็นต้น

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 ควรมีการวิจัยการรูปแบบการเขียนเรื่องราวทางสังคม เช่น การเขียนเรื่องราวทางสังคมเป็นบทกลอนไทย การเขียนเรื่องราวทางสังคมเป็นเพลง

2.2.2 ควรมีการวิจัยการใช้เรื่องราวทางสังคมในด้านการเล่น เพื่อเพิ่มทักษะการเล่นในนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา

2.2.3 ควรมีการวิจัยการใช้เรื่องราวทางสังคมในด้านความเข้าใจทางสังคมที่เน้นการคิดของนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา โดยการเขียนเรื่องราวทางสังคมที่ขาดหาย เกี่ยวกับมุมมองของคนอื่นและเติมข้อมูลเกี่ยวกับการชี้นำทางสังคม เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอย่างมีความหมายเกี่ยวกับภาพรวมทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก

2.2.4 ควรมีการวิจัยการใช้สื่อมัลติมีเดีย เพื่อเพิ่มความน่าสนใจแก่เรื่องราวทางสังคม เช่นการบันทึกเรื่องราวทางสังคมในคอมพิวเตอร์ การจัดทำในรูปแบบวีซีดี

2.2.5 ควรมีการวิจัยการคงอยู่ของพฤติกรรม และการถ่ายโยงพฤติกรรมที่เหมาะสมไปยังพฤติกรรมอื่นๆ โดยการเพิ่มและการลดการอ่านเรื่องราวทางสังคม

2.2.6 ควรมีการวิจัยการใช้เรื่องราวทางสังคมบูรณาการร่วมกับการบำบัดอื่น เพื่อศึกษาประสิทธิผลและความคงอยู่ของพฤติกรรม